

Adroddiad i'r	Pwyllgor Archwilio
Dyddiad	16 Rhagfyr 2024
Swyddog Arweiniol	Helen MacArthur, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol, Cyllid ac Adnoddau
Swyddog Cyswllt	Angharad Ellis, MIAA
Pwnc	Adroddiad Cynnydd gan Archwilio Mewnol

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Aelodau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) am y gwaith a wnaed gan ddarparwyr archwilio mewnol yr Awdurdod, MIAA, ar gyfer blwyddyn ariannol 2024/25 hyd yma.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae'n ofynnol i'r Awdurdod roi trefniadau ar waith ar gyfer archwilio systemau rheoli. Penodwyd MIAA ym mis Mehefin 2023 i ddarparu gwasanaethau archwilio mewnol i'r Awdurdod.
- 3 Mae'r adroddiad sydd wedi'i atodi yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y gwaith a wnaed yn ystod blwyddyn ariannol 2024/25, hyd at 30 Tachwedd 2024, yn erbyn y cynllun archwilio mewnol y cytunwyd arno.
- 4 Mae'r adroddiad yn cadarnhau, yn ystod y cyfnod, bod adolygiadau manwl o'r rheolaethau sy'n ymwneud â thrafodion ariannol allweddol a gweithredu'r strategaeth hyfforddi wedi'u cynnal. Cafodd y ddau adolygiad sicrwydd sylweddol gydag argymhellion ar gyfer gwella yn cael eu cytuno gyda'r rheolwyr.

ARGYMHELLION

- 5 Argymhellir bod yr Aelodau'n:
 - i) Nodi'r gwaith a wnaed gan MIAA yn ystod 2024/25.

CEFNDIR

- 6 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (y Rheoliadau) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod wneud trefniadau priodol ac effeithiol ar gyfer systemau rheoli mewnol. Mae hyn yn cynnwys y trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.

- 7 Mae'r Rheoliadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gynnal archwiliad mewnol digonol ac effeithiol o'r systemau rheoli mewnol, ac mae'n rhaid cynnwys canfyddiadau'r archwiliad yn y Datganiad Rheoli Mewnol bob blwyddyn.
- 8 Penodwyd MIAA gan yr Awdurdod i fod yn archwilydd mewnol yng nghyfarfod y Pwyllgor Archwilio ar 18 Mehefin 2023. Cymeradwywyd y Cynllun Archwilio gan y Pwyllgor Archwilio yn ei gyfarfod ar 18 Mawrth 2024.

GWYBODAETH

- 9 Mae'r adroddiad a gynhwysir yn Atodiad 1 yn rhoi trosolwg o'r gwaith a wnaed yn ystod blwyddyn ariannol 2024/25 hyd at 30 Tachwedd 2024. Mae hyn yn cadarnhau bod yr holl waith yn mynd rhagddo yn unol â'r cynllun.
- 10 Roedd yr adolygiad o'r rheolaethau sydd ar waith ar gyfer y trafodion ariannol allweddol yn rhoi sicrwydd sylweddol bod rheolaethau ar waith a'u bod yn gweithredu fel y bwriadwyd. Mae cwmpas a chanfyddiadau'r adolygiad wedi'u hamlinellu yn Atodiad C yr adroddiad a chytunwyd ar bum argymhelliad i fynd i'r afael â risgiau canolig/isel.
- 11 Roedd y gwaith a wnaed gan y fîm archwilio mewnol hefyd yn cynnwys adolygiad o weithredu'r strategaeth hyfforddi. Roedd y gwaith hwn yn rhoi lefel sylweddol o sicrwydd ac mae Atodiad C yn cadarnhau bod pedwar argymhelliad i fynd i'r afael â risgiau canolig wedi'u cytuno.

Amcanion Llesiant	Mae gweithredu systemau ariannol a reolir yn gywir yn cefnogi'r gwaith o gyflawni'r amcanion llesiant yn ogystal â chynaliadwyedd tymor hwy ein gwasanaethau.
Cyllideb	Mae sicrwydd ynghylch bodolaeth a gweithrediad rheolaethau mewnol yn cefnogi'r broses ar gyfer pennu cyllideb yn effeithiol.
Cyfreithiol	Mae trefniant archwilio mewnol effeithiol yn un o ofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014
Staffio	Mae'r adolygiad o systemau ariannol allweddol gan gynnwys y gyflogres yn rhoi sicrwydd bod rheolaethau yn bresennol a bod y taliadau yn unol â pholisiau a gweithdrefnau y cytunwyd arnynt.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/ Y Gymraeg	Mae'r arweinydd ymgysylltu o fewn MIAA yn ddwyieithog a bydd yr adroddiadau'n mynd drwy'r prosesau cyfieithu arferol.
Risgiau	Mae'r archwiliad mewnol o brosesau ariannol craidd yn cefnogi nodi a rheoli risgiau yn effeithiol.